

RJEŠENJA I BODOVANJE ZADATAKA II. RAZREDA ZA ŠKOLSKU RAZINU NATJECANJA IZ HRVATSKOGA JEZIKA 2013./2014.

1. Podcrtaj riječi koje treba pisati velikim početnim slovom.

Područje Bijelih stijena na Velikoj Kapeli još je 1985. godine proglašeno strogim rezervatom prirode. Može se reći da su put do njih s razdoljske strane otkrili lugari Jakov Mihelčić i Ivan Karlović iz Begova Razdolja — najvišega naselja u Hrvatskoj. Među florističkim raritetima osobito se ističu runolist, dragušac i kranjski ljiljan. Faunistički je područje Stijena također vrlo zanimljivo i bogato. Od sisavaca ovdje nalazimo medvjeda, vuka, kunu zlaticu i mnoge druge vrste. Ptičji je svijet zastupljen nekim značajnim rijetkim vrstama među kojima ima i pripadnika alpske ornitofaune: alpska čavka, djetao, crvenrepka. Teritorijalno-politički Stijene pripadaju trima županijama: Primorsko-goranskoj, Karlovačkoj i Ličko-senjskoj. Unutar toga područja ne postoji nijedno naselje, a u njemu nema ni poljoprivrednih površina. Te okolnosti znatno su olakšale postupak oko proglašenja rezervata. Uspón na njih za neke je najatraktivniji planinarski izlet jer je priroda ovdje stvorila galeriju nevjerojatnih krških oblika. Najkraći uspon do ovoga bisera Gorskoga kotara započinje sa šumske ceste do koje se dolazi cestom iz Ogulina preko Bjelskog i Jasenka.

- 5 bodova (1 pogreška 4 boda, 2 pogreške 3 boda, 3 pogreške 2 boda...)

2. Prepiši pravilno sljedeće rečenice.

- Lažeš mi kad kažeš da ćeš za nj odvojiti sve vrijeme.
- Vidjevši bombastičan natpis u predvorju, uputi joj knjiški rukoljupčić.

- 2 boda (za svaku točno riješenu rečenicu 1 bod)

3. Napiši korijenske morfeme zadanih riječi.

- zabrana -bran-
- skretanje -kret-
- zastavica -stav-

- 3 boda (za svaki točan primjer 1 bod)

4. Razvrstaj u tablicu sve glagolske oblike iz teksta teksta.

Glagolski oblik treba ispisati svaki put kada se u tekstu pojavi bez obzira na to što se pojavljuje u morfološki istome obliku.

Svarožić već bijaše progovorio: „Evo, što vam je raditi: ostanite na krčevini i ne ostavljajte djeda." Kad se braća osvijestiše od onolikog čuda i kad se podigoše da pođu kući, Bjesomar strugne u šumski dol gdje bijaše velika rakita i puno sve bjesova. Oni zviždali, ciculjigali i lakrdijali. Bijahu oni luda i bezglava čeljad koja niti je za koji posao niti može kome nauditi dok ih koji čovjek ne bi bio primio k sebi. Bjesomar izabere trojicu od njih i zapovjedi im da pođu tamo kako bi zaskočili svaki po jednog od one braće i da gledaju kako li će po njima nauditi starome Vjestu kada im se bude ukazala prilika. Dok Bjesomar tako biraše bjesove, dotle braća idahu putem, a bijahu tako uplašeni te nijesu upamtili ni ono što su gledali leteći ni ono što im bješe rekao Svarožić. Došavši pred kolibu, sjedoše na kamen i kazivahu djedu što im se desilo.

infinitiv	raditi, nauditi
prezent	je, pođu, strugne, je, može, izabere, zapovjedi, pođu, gledaju
perfekt	zviždali, ciculjigali, lakrdijali, nijesu upamtili, su gledali, se desilo
aorist	(se) osvijestiše, (se) podigoše, sjedoše
imperfekt	bijaše, bijahu, biraše, idahu, bijahu uplašeni (trpni), kazivahu
pluskvamperfekt	bijaše progovorio, bješe rekao
futur I.	će nauditi
futur II.	(se) bude ukazala
kondicional I.	bi zaskočili
kondicional II.	(ne) bi bio primio
imperativ	ostanite, (ne) ostavljajte
glagolski prilog sadašnji	leteći
glagolski prilog prošli	došavši

- **6 bodova (1 pogreška 5 bodova, 2 pogreške 4 boda, 3 pogreške 3 boda...)**

5. Upiši kratice (N, G, D, A, V, L, I) iznad svih sklonjivih (deklinabilnih) riječi.

	A				G	
Volim	<u>krajeve</u>			gdje	ima	mного
	N		N		N	
gdje	rastu	<u>travnjaci</u> ,	<u>lukovice</u>	i	<u>gomolji</u>	
	N		L		L	
I	<u>sve</u>	kiselkasto	vonja	po	<u>stajskom</u>	<u>gnoju</u>
		L				
ali	podivljam	u	<u>kraju</u>		gdje	se
	N	N	N		N	A
<u>slana</u>	<u>voda</u>	i	<u>stijenje</u>	biju	<u>jedno</u>	o
	A		I		A	A
(zalijevaj	<u>cvijeće</u>	<u>morem</u>	a	posadi	<u>ga</u>	u
	N	N				<u>kamen</u>
Tu	žive	<u>oni</u>	<u>koji</u>	umiju		
		(A)		A		A
ne	umrijeti,	već	<u>se</u>	pretvoriti	u	<u>živu</u>
			<u>mumiju</u>			

- 3 boda (1 pogreška 2 boda, 2 pogreške 1 bod, 3 pogreške 0 bodova)

6. Upiši rečnične i pravopisne znakove.

- „Idi tamo“, viknu on tada, „do onoga momka i jao si ga tebi dosjeti li se istini!“
(priznati i ako je točka na kraju rečenice)
- „To je onaj isti“, pomisli, „malen, nakazan, crn kao krtica, a rogat.“
- Amo-tamo, amo-tamo, ali onda odluči Potjeh: „E, nema smijeha ni šaranja, ja se tih danguba riješiti moram jer uz njih badava sam došao ovamo.“
- Ivana Brlić-Mažuranić (Ogulin, 18. travnja 1874. — Zagreb, 21. rujna 1938.)
autorica je bajke *Kako je Potjeh tražio istinu*.

- 4 boda (za svaku točno riješenu rečenicu 1 bod)

7. Odredi kojim vrstama riječi pripadaju riječi iz sljedeće rečenice.

Usprkos kiši u većemu dijelu zemlje najviše ovih dana na gotovo ljetnim temperaturama uživaju Hvarani.

RIJEČ	VRSTA RIJEČI	RIJEČ	VRSTA RIJEČI
usprkos	prijedlog	dana	imenica
kiši	imenica	na	prijedlog
u	prijedlog	gotovo	prilog
većemu	pridjev	ljetnim	pridjev
dijelu	imenica	temperaturama	imenica
zemlje	imenica	uživaju	glagol
najviše	prilog	Hvarani	imenica
ovih	zamjenica		

- **2 boda (1 pogreška 1 bod, 2 pogreške 0 bodova)**

8. Zadatak se sastoji od dvaju dijelova.

a) Odredi rod podcrtanih imenica.

b) Podcrtane imenice napiši u nominativu jednine.

Ne mogu ni pogledati u momče, nego pokriše oči i uši rukama pred onim čeljadetom.

momče rod: srednji nominativ jednine: momče

oči rod: ženski nominativ jednine: oko

uši rod: ženski nominativ jednine: uho

čeljadetom rod: srednji nominativ jednine: čeljade

- **4 boda (za svaku točno određenu riječ 1 bod)**

9. Dopiši dijakritičke znakove gdje je potrebno.

Čim to reče, od rumenog oblačka otkine stručak paučinasta cvijeća.

Momčići ludovčići, ostanite na krčevini tražiti mlade grabiće, od njih izradite junački pribor po junačkoj ćudi. A onaj tamo crven kao crvendać šćućurio se, čućao, glava mu zveći, začepio uši da ne čuje. Zacvići jer mu se u taj čas ućini da ga odvlaći od čestita posla, bacao mu čićke, isprašio ga brezovačom.

- **2 boda (1 pogreška 2 boda, 2 pogreške 0 bodova)**

10. Napiši na crte točan oblik dvoglasnika *ie*.

Sijedom djedu na djedovini gorjele i pregorjele grede kolibice.

Na cijelome mu svijetu bijaše stalo samo do toga djeteta.

Do bijesnoga cara Bjesomara dođoše njegovi bijesovi.

Jednim cjelovom zacijeli ljutu ranu i promijeni zviier.

Lijepa djeva plijeni svojom ljepotom.

- **2 boda (1 pogreška 1 bod, 2 pogreške 0 bodova)**

11. Rastavi riječi u tablici na morfeme.

tražiti	traž- -i- -ti
uzvodni	uz- -vod- -n- -i
gladan	glad- -an- -Ø
anđeo	anđeo- -Ø

- **4 boda (za svaku riječ točno rastavljenju na morfeme 1 bod; priznati i rješenja bez crtica)**

12. Rastavi okomitim crtama riječi u zadanim rečenicama na slogove.

- a) Sva|ro|ži|ća se bolji|te; bije|li svijet spo|mi|nje|te, a nje|ga ne po|zna|te!
b) To je ma|le|ni od ju|čer, na|ka|zan, crn ka|o kr|ti|ca, a ro|gat.

- **2 boda (za svaku rečenicu 1 bod; kao pravilno rješenje priznaje se i kada učenik okomitom crtom označi i kraj riječi i početak prve riječi u rečenici)**

13. Zadatak se sastoji od dvaju dijelova.

- a) **Prepiši iz rečenice sve riječi u kojima su provedene glasovne promjene.**
b) **Odredi koje su glasovne promjene provedene.**

Uze ljuću travu, poveže nogu kako bi brzo zarasla i s tom mišlju otkliznu niz padinu.

RIJEČ	GLASOVNE PROMJENE
ljuću	jotacija
poveže	jotacija
zarasla	ispadanje suglasnika (priznati i gubljenje suglasnika)
mišlju	jotacija, jednačenje po mjestu tvorbe (priznati i ako je učenik napisao nepostojano a)
otkliznu	jednačenje po zvučnosti

- **5 bodova (svaka riječ 1 bod)**

14. Prepiši iz teksta zbirne imenice.

Djeca su čekala dok se otac nošen snagom volje probijao se kroz šiblje, kroz trnje, kroz šikaru. Sa snopova je skidao zrnje da obilježi put do svojega imanja.

zbirne imenice: djeca, šiblje, trnje, zrnje

- **1 bod (1 pogreška 0 bodova)**

15. Napiši oblikotvornu osnovu imenice *pepeo*.

oblikotvorna osnova: pepel-

- **1 bod (1 pogreška 0 bodova; priznaje se i rješenje bez crtice)**

16. Razvrstaj u tablicu imenice iz teksta prema vrsti sklonidbe.

Oblike treba ispisati svaki put kada se pojave u tekstu.

Iznosim pred tebe, prijatelju hrvatske knjige, malenu sliku burne naše davnine. Nadam se da će ti mila biti, jer je naša, nadam se da ćeš i mojemu peru oprostiti gdje je pogriješilo, jer da je peru bilo toliko vještine koliko je bilo ljubavi za našu stvar, knjiga bi ova bila bez prigovora.

<i>a</i> -vrsta	<i>e</i> -vrsta	<i>i</i> -vrsta
prijatelju	knjige	ljubavi
peru	sliku	stvar
peru	davnine	
prigovora	vještine	
	knjiga	

- **3 boda (1 pogreška 2 boda, 2 pogreške 1 bod, 3 pogreške 0 bodova)**

17. Podcrtaj u tekstu imenice koje instrumental jednine tvore nastavkom *-em*.

Pospanca je smetao lavež pasa koji se razlijegao po selu, kašalj što ga danima muči i grozdovi cvijeća ispod prozora čiji mu je pelud draškao nos. Za to vrijeme u obližnjem dvorcu kralj i dužd ispijali su njegov mošt.

- **1 bod (1 pogreška 0 bodova)**

18. Zaokruži slovo ispred gramatičkoga morfema u pridjevu *neustrašiv*.

a) -Ø

- **1 bod (1 pogreška 0 bodova)**

19. Dopuni rečenice točnim padežnim oblicima imenica u zagradama.

Ove godine čitat ćemo književna djela (*Dante Alighieri*) **Dantea Alighierija**,
(*Jean Racine*) **Jeana Racinea**, (*Pierre Corneille*) **Pierrea Corneillea**,
(*Moliere*) **Molierea** i (*Carlo Goldoni*) **Carla Goldonija**.

- **2 boda (jedna pogreška 1 bod, dvije pogreške 0 bodova)**

20. Napiši kratku i dugu množinu sljedećih imenica u nominativu.

	KRATKA	DUGA
a) pijetao	pijetli	pijetlovi
b) snijeg	snijezi	snjegovi
c) trak	traci	trakovi

- **3 boda (za svaki u cijelosti riješen primjer 1 bod)**

21. Razvrstaj u tablicu pridjeve iz teksta.

Potrčim u dvor i nađem se u visokoj odaji. Pored gotskoga prozora zamijetim mómu, tako u boga divnu i čarobnu, te mnijah da mi o njoj srebreno bajaše i nijemo čaraše trak mjesečine koji se zakrvario, pozelenio i pomodrio, padajući kroz išarana stakla na njeno krasno lice. Djevica bijaše u patricijskoj crnoj svili i baršunu, brabantkim čipkama i zlatom prošaranom pojasu.

OPISNI	ODNOSNI
visokoj, divnu, čarobnu, išarana, krasno, crnoj, prošaranom	gotskoga, patricijskoj, brabantkim

- **2 boda (1 pogreška 1 boda, 2 pogreške 0 bodova)**

22. Zaokruži slovo ispred rečenice u kojoj je pridjev u neodređenome obliku.

a) Iznenadila ih je lijépa djevojka.

- **1 bod (1 pogreška 0 bodova)**

23. Dopuni rečenice pravilnim oblikom riječi u zagradaama.

- a) Divili su se njegovu uspjehu. (*njegov*)
b) U daljini je ugledao još jednoga biciklista. (*biciklist*)
c) U tome je Krležinu romanu prikazan život jednoga slikara. (*Krležin*)

- **3 boda (za svaki točno riješen primjer 1 bod)**

24. Dopuni rečenice superlativima pridjeva u zagradaama.

- a) Javnosti su se obratili najšturijim priopćenjem. (*štur*)
b) Izveden je najdrskiji prepad. (*drzak*)
c) Prošao je najkraći dan u godini. (*kratak*)

- **3 boda (za svaki točno riješen primjer 1 bod)**

25. Napiši pokazne zamjenice (ovaj, taj ili onaj) u sljedećim rečenicama.

Otići ćemo u onaj muzej o kojemu su pričali prijatelji nakon putovanja.

Nadam se da ti je zanimljiva ova moja priča.

- **2 boda (za svaki točno riješen primjer 1 bod)**

26. Dopuni rečenice odgovarajućim oblicima riječi u zagradaama.

- a) Nema razumijevanja ni za koga. (nitko, za)
b) Nisu se dogovorili ni oko čega. (ništa, oko)

- **2 boda (za svaki točno riješen primjer 1 bod)**

27. Razvrstaj u tablicu sve zamjenice iz teksta.

Zamjenicu treba ispisati svaki put kad se u tekstu pojavi bez obzira na to što se više puta javlja u istome obliku.

Što je ostalo? Sjetio se onoga dana svoga odlaska kad ga je ona zagrlila da ostane, kako ju je odgurnuo i onoga prestrašenog pogleda što je gledao za njim na odlasku. Onda i onih noći kada bi svraćao kući u kojima nitko ne bi progovorio, već bi u sebi mislio o blagu što ga je naslagao. Kako mu je sin drhtao od straha, a on bi ga uzeo preda se, ali ga ne bi poljubio. Sjetio se i pogleda njezina s kojim bi se susreo i kako bi ona oborila svoje oči.

osobne (lične)	povratna	posvojne	povratno-posvojne	odnosne	upitne	pokazne	neodređene
ga ona ju njim ga mu on ga ga ona	sebi se	njezina	svoga svoje	što kojima što kojim	što	onoga onoga onih	nitko

- 4 boda (jedna pogreška 3 boda, dvije pogreške 2 boda, tri pogreške 1 bod, četiri pogreške 0 bodova)

28. Dopuni rečenice nenaglašenim oblicima zamjenica u zagradama.

- Hoćeš li **mi** odgovoriti? (*ja*)
- Imaš li za **ni** poruku? (*on*)
- Jeste li **nam** donijeli kruh? (*mi*)

- 3 boda (za svaki točno riješen primjer 1 bod)

29. Dopuni rečenice traženim oblicima riječi u zagradama.

Prihvatili su (*Ljubica*, posvojni pridjev, A jd.) **Ljubičin** prijedlog da se što prije dogovore s (*ličilac*, I mn.) **ličiocima** o početku (*ličilac*, posvojni pridjev, G mn.) **ličilačkih** radova.

- 1 bod (1 pogreška 0 bodova)

30. Podcrtaj pridjevne zamjenice u sljedećemu tekstu.

Iako **taj** *Kraljski Dalmatin* u **svom** četverogodišnjem razdoblju nije ostavio **nekoga** dubljega jezičnog traga, ipak se može reći da su **te** novine, **koje** su se od 1806. godine tiskale na osam stranica, i to na talijanskom i „arvackom“ jeziku, bile prvi znak preporoda u Dalmaciji. Francuzi **svojim** centralizmom nisu širili denacionalizaciju. **Njihove** su novine imale zadaću da afirmiraju novi, liberalni pogled na svijet. U **tom** je smislu utjecaj francuskog tiska u nas vrlo važan.

- **3 boda (jedna pogreška 2 boda, dvije pogreške 1 bod, tri pogreške 0 bodova)**